

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

BNC-fiche 'A European Strategy on Research and Technology Infrastructures'

Aanleiding

15 september 2025 publiceerde de Europese Commissie (CIE) de mededeling 'A European Strategy on Research and Technology Infrastructures'. Voor nieuwe CIE-voorstellen wordt een fiche Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) opgesteld. Een BNC-fiche wordt via de Ministerraad (MR) aan de Tweede Kamer (TK) gestuurd. Dit proces moet binnen zes weken na publicatie zijn afgerond. Hier is geen uitzondering op mogelijk. Om voor het BNC-fiche over deze strategie de deadline te halen, spreekt het interdepartementale BNC-overleg er 15 oktober over. Dit zodat 21 oktober de ambtelijke Coördinatie Commissie voor Europese integratie- en associatieproblemen (CoCo) en 24 oktober de MR erover kunnen besluiten. Om deze deadlines te halen, krijgt u nu het BNC-fiche voor akkoord.

Geadviseerd besluit

Graag uw akkoord op het BNC-fiche en de verzending ervan via MR aan TK door het verantwoordelijke team bij het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ).

Kernpunten

- Onderzoek- en technologie-infrastructuren zijn cruciaal omdat ze baanbrekend onderzoek mogelijk maken en wetenschappers samenbrengen om effectief samen te werken. Ze vormen de basis voor belangrijke technologische doorbraken, zoals bij CERN en quantumtechnologie, en zorgen vaak voor onverwachte innovaties, zoals het internet. Daarnaast bieden ze kansen voor het mkb en ondersteunen ze de opleiding en samenwerking van talent van mbo tot wo, wat ons een concurrentievoordeel geeft. Hoewel samenwerken soms lastig is en de kosten hoog kunnen zijn, wegen de voordelen ruim op tegen de uitdagingen.* De onderzoeks- en technologie-infrastructuur strategie van de Europese Commissie doet voorstellen om het Europese stelsel voor onderzoeks- en technologie-infrastructuur te verbeteren en versterken. De strategie wil regels versimpelen, besluitvorming versnellen, samenwerking stimuleren en de financieringsinstrumenten bundelen en uitbreiden. Dit is voor Nederland essentieel omdat het ons land toegang geeft tot de beste kennis en expertise op diverse gebieden. Hierdoor kunnen we nieuwe kennis ontwikkelen, oplossingen vinden voor de grote maatschappelijke uitdagingen en kan onze industrie nieuwe technologieën ontwikkelen die later in de consumentenmarkt worden toegepast, wat innovatie en economische groei versterkt.
- Het BNC-fiche is positief over de strategie. De acties en voorstellen uit de strategie zijn deels een voortzetting van huidig Europees beleid. De voorstellen voor nieuw beleid zijn in lijn met de Nederlandse wensen, zoals

Onderzoek en Wetenschapsbeleid

Van

1 - Persoonsgegevens

1 - Persoonsgegevens

Datum

24 september 2025

Referentie

54460738

Bijlagen

- BNC-fiche 'A European Strategy on Research and Technology Infrastructures'
- CIE-mededeling - 'A European Strategy on Research and Technology Infrastructures'
- Achtergrondstuk - Netherlands Reflection Paper Research and Technology Infrastructures

Intern OCW afgestemd

IB

Interdepartementaal afgestemd

EZ, andere departementen via de BNC-meeleesrondes

informeel gedeeld met de Europese Commissie via het ambtelijke *Netherlands Reflection Paper Research and Technology Infrastructures*.

Datum
24 september 2025

- Wensen uit de *paper* die we terugzien in de strategie zijn: verbetering van de governance, doorbreken van de silo's van de verschillende soorten infrastructuur (waaronder met ICT, data en AI), consolideren van het infrastructuurlandschap (waaronder het bestendigen, continueren en, waar mogelijk, samenvoegen van infrastructuren), versimpelen van het proces voor het oprichten van European Research Infrastructure Consortia (ERICs), introduceren van cofinanciering vanuit de Europese Unie, versterken van de (maatschappelijk en economische) impact van infrastructuur en steunen van talent.
- De Europese strategie heeft geen financiële of wettelijke gevolgen. Wel wordt in de strategie verwezen naar het voorstel van de Commissie om in het tiende Kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (KP10) geld uit te trekken voor infrastructuur. Onderdeel daarvan is het nieuwe voorstel om uit KP10 maximaal 20% van de bouw van nieuwe infrastructuur te bekostigen. Het kabinet zal de uitwerking van dit initiatief nauwlettend volgen. Hierbij moet aandacht zijn voor de verdeling van middelen binnen FP10. Een aandachtspunt is met name of en hoe de Europese investeringen in infrastructuur mogelijk minder financiële ruimte laten voor andere onderdelen van KP10, bijvoorbeeld talentbeurzen en de ondersteuning van start-ups. Het BNC-fiche over infrastructuur gaat echter niet over de inhoud van en de onderhandelingen over FP10. Daarvoor is een apart BNC-fiche naar de TK gestuurd.¹ Het succes van de infrastructuur-strategie hangt door de verwijzing wel samen met de uitkomsten van onderhandelingen over FP10.
- Er zijn zorgen bij lidstaten dat er "dubbel betaald" wordt aan infrastructuur: namelijk direct via lidmaatschapsbijdrage aan de betreffende infrastructuur (aan de internationale organisatie) en nog eens indirect via Horizon Europe.
- Voor Nederland is van belang hoe de Commissie dit precies gaat uitwerken, om te bepalen of dit een effectieve en efficiënte manier is om de bevordering van infrastructuren te steunen. Dat geldt óók voor het punt verbetering van de governance: ook hier geldt dat de uitwerking belangrijk is i.v.m. de belangen van de wetenschappers, financiers, bedrijfsleven.
- Het BNC-fiche is departementaal en interdepartementaal in verschillende rondes afgestemd en kan rekenen op steun.

Toelichting

Samenvattend gaat de Europese strategie in op:

1. *Versterking van het ecosysteem van Europese onderzoeks- en technologie-infrastructuren*

De strategie richt zich op het vergroten van de capaciteit (zoals telescopen, gespecialiseerd instrumentarium en geavanceerde databases), het mobiliseren van investeringen en het beter afstemmen van beschikbare faciliteiten en diensten op de behoeften van gebruikers. Ook benoemt de strategie een eventuele directe Europese bijdrage aan de bouw van infrastructuur, waarbij de uitwerking nog open is gelaten. Dit is onderdeel van de onderhandelingen over FP10.

¹ Zie voor meer informatie het voorstel voor een [verordening](#), het voorstel voor een [specifiek programma](#) en het [BNC-fiche](#) over deze twee voorstellen (Kamerstuk 22 112, nr. 4154).

2. *Versterking van het potentieel van digitalisering en kunstmatige intelligentie (AI)*

Ook wordt ingezet op betere benutting van digitalisering en kunstmatige intelligentie (AI) in Europese infrastructuur.

3. *Verbeterde en vereenvoudigde toegang tot infrastructuren*

Het doel is om de infrastructuurdiensten aan te bieden aan onderzoekers en innovatieve bedrijven in de gehele EU, waaronder aan start-ups en scale-ups. Technologieontwikkeling begint vaak kleinschalig, meestal met één technologie of product (N=1), waarna pas de bredere spin-off ontstaat. Het opbouwen van regionale ecosystemen versterkt niet alleen de regio zelf, maar zorgt er ook voor dat infrastructuurdiensten beschikbaar zijn voor onderzoekers en innovatieve bedrijven door heel Europa. Dit ondersteunt wetenschappelijke doorbraken en stimuleert de ontwikkeling, het testen en de validatie van technologieën. Hierdoor worden de maatschappelijke acceptatie en marktrijpheid van innovaties versneld.

4. *Aantrekken en ontwikkelen van talent in Europa*

De Europese Commissie wil lidstaten helpen in het aantrekken en behouden van talent door te stimuleren dat onderzoeks- en technologie-infrastructuren loopbaantrajecten bieden (van technici tot wetenschappelijke leiders). De strategie zet in op het ondersteunen van personeel bij het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden en op het aantrekken van internationaal talent via de "Choose Europe"-aanpak.

5. *Verbetering van de governance*

De governance voor onderzoeks- en technologie-infrastructuren wordt versimpeld en versterkt. Dit om langetermijninvesteringsbeslissingen te ondersteunen en EU-prioriteiten beter op elkaar af te stemmen. Dit omvat een sterkere coördinatie tussen financieringsbronnen (waaronder meerdere Europese programma's), het verhogen van de impact van publieke investeringen en het gezamenlijk prioriteren van welke infrastructuur voor de EU essentieel is om te ontwikkelen.

6. *Versterking van de internationale dimensie en veerkracht*

Door samen te werken met excellente strategische partners van buiten de EU wil de EU bijdragen aan het aanpakken van mondiale maatschappelijke uitdagingen. De Europese Commissie zal, samen met de lidstaten, de opname van kandidaat-lidstaten en geassocieerde landen in de Europese Onderzoeksruimte bevorderen. Daarnaast richt de strategie zich op risicobeheer, met name rondom toegang tot kritieke gegevens en faciliteiten.

Datum

24 september 2025

redacted on: 16-10-2025

- Redaction (2 redactions)

1 Privilege / Exemption reason used:

1 -- "Persoonsgegevens" (2 instances)

Redacted pages:

Page 1, Persoonsgegevens, 2 instances